

DOSSIER No.: OD 1477

NAAM: Illegaal Goederen Vervoer naar Ts.j. 51.

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
	16/10 4	24/10									
	8 JAN 1954										
		28 JAN 1954									
	14 FEB. 1958										
		17 FEB. 1958									

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 1477

NAAM: Illegaal Goederen Vervoer naar Tsj. Sl.

1. ^Aangelegd op 9.8.'49 in opdracht van C8
ACD 4C : *hw*

S.T.

Co, 33731

18 Juni 1949.

(K) 96

No. Geh./Gr.V.D. 777/48.

Onderwerp: J.B. Kroon.

GEHEIM

B4623

22 JUNI 1949

ACD

In aansluiting op brieven Ditt A 21 Geheim/
Gr.V.D. 222 d.d. 23.3.1948 en 4.5.1948 betref-
fende vermoedelijke spionage en J.B. Kroon
en onder verwijzing naar Uw daarop betrekking
hebbende brief No. 34924 d.d. 9 Juni 1949,
moge ik U berichten, dat het onderzoek
in deze aangelegenheid geen resultaten heeft
opgeleverd.

Indien mij in deze nieuwe feiten ter kennis
worden gebracht, zal ik U terzaks inlichten.

S.T.

S.F.

Aan: C.V.D.

Typ: LvdE
Coll.: W

No. 34924

's-Gravenhage, 9 Juni 1949.

Uw No.: Litt A 21 Geheim/GrVD 222

dd. 23/3-1948 en 4/5-1948.

Onderwerp: Vermoedelijk spionage en
J.B. KROON.

UITGEBOKT

G E H E I M.

Hiermede heb ik de eer U mijn schrijven No. 34924
dd. 4 Maart 1949 in herinnering te brengen, betreffende het
in margine genoemde onderwerp.

Ik moge U verzoeken de afdoening hiervan wel te
willen doen bespoedigen.

c/7

M.C.

No. 34924.

's-Gravenhage, 4 Maart 1949.

Uw No.: Litt A 21 Geheim/GrVD 222.

d.d.: 23-3-1948 en 4-5-1948.

Onderwerp: Vermoedelijke spionage en
J.B. K R O O N.

UITGEBOKT

G E H E I M.

Onder verwijzing naar Uw bovenvermelde brieven
en mijn notitie over dit onderwerp, d.d. 15-5-1948, verzoek ik
U mij te doen mededelen of Uw verder onderzoek in deze nog nieuwe
gegevens heeft opgeleverd.

c/h

M.C.

40529

MINISTERIE VAN
BUITENLANDSE ZAKEN

'S-GRAVENHAGE, de 7 Aug. 1948.
Directie Administratieve en Juridische Zaken.

~~AFDELING~~
No. 85694-7059 G.S.

Volgno.

10 AUG. 1948

1948.

ACD/4344

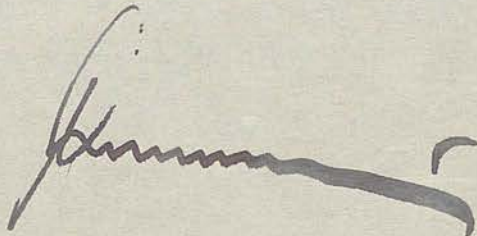
Men wordt verzocht bij de aanhaling van
deze brief dagtekening, nummer
en afdeling nauwkeurig te vermelden

GEHEIM.

60 40529

Ten vervolge op mijn schrijven dd. 7 Juli 1948, J.A.Z. No. 71374-5847 G.S., heb ik de eer U hierbij te doen toekomen copie van een brief van Harer Majesteit's Gezant te Praag dd. 31-7-48, No. D-GS-248/523, alsmede copie van mijn schrijven dd. heden aan de Commandant der Koninklijke Marechaussee, naar de inhoud waarvan ik moge verwijzen.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het Hoofd der Directie.

Aan: het Hoofd der Centrale Veiligheidsdienst,
te 's-GRAVENHAGE.

Directie Administratieve en Juridische
XXXXXXXX Zaken.
85694-7059 G.S.

7 Aug.

48.

GEHEIM.

Met verwijzing naar Uw schrijven dd. 4 Mei 1948, Sectie 2, No. Litt. A 21 Geheim Persoonlijk /Gr VD 222, heb ik de eer U hierbij ter kennisneming te doen toekomen copie van een tweetal brieven van Harer Majesteit's Gezant te Praag dd. 24-6-48 en 3-7-48, No. D-GS-145/426, resp. 248/523. Naar aanleiding hiervan zou ik gaarne vernemen, of het U wellicht mogelijk is nadere gegevens te verkrijgen nopens Ir. WOLKER.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het Hoofd der Directie.

Aan: de Commandant der Koninklijke Marechaussee,
's-GR. VENNAGE.

D-GS 248/523

Praag, 31 Juli 1948

clandestien vervoer
per A.T.O.

Met verwijzing naar Uwer Excellentie's missive d.d. 7 Juli j.l., Directie Administratieve Zaken no. 71374/5847 GS 497, heb ik de eer te berichten, dat het mij niet is mogen gelukken, nadere gegevens te verkrijgen omtrent ir. Wolker.

Bij het Gezantschap van België hier ter stede is de naam onbekend.

Indien het mogelijk zou blijken mij het registratienummer of andere bijzonderheden mede te delen betreffende de Buick-automobiel, waarin ir. Wolker is gezien, zonden hieruit misschien gevolgtrekkingen kunnen worden gemaakt. Bij het corps diplomatique te Praag zijn te veel Buicks in gebruik om de automobiel in kwestie zonder meer te kunnen determineren. Ik moge in dit verband nog aan mijn brief d.d. 24 Juni j.l., no. D-GS 145/426 toevoegen, dat de rode letters CD te Praag op een afzonderlijke ovale plaat zijn aangebracht en dat op het nummerbord, voor het nummer, de letter P en een liggende streep geplaatst zijn. De nummerplaten zijn wit, met zwarte cijfers.

De Gezant,

A. Merens

Zijner Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken,
te 's-Gravenhage

met 2 kopieën

MINISTERIE VAN
BUITENLANDSCHE ZAKEN

Directie Administratieve en Juridische
Afdeling Zaken.

'S-GRAVENHAGE, den 7 Juli 1948.

No. 71374-5847 G.S.

Men wordt verzocht bij de aanhaling van
dezen brief dagtekening, nummer
en afdeling nauwkeurig te vermelden

GEHEIM.

Volgno.

10 JULI 1948.

ACD/40529

./.
Ik heb de eer U hierbij te doen toekomen copie van
een rapport dd. 8-3-48, hetwelk ik van de Koninklijke
Marechaussee ontving, nopens het smokkelen van pajes naar
en van Tsjechoslowakije.

Naar aanleiding hiervan verzocht ik Harer Majesteit's
Gezant te Praag mij te willen inlichten nopens Kroon,
Wolker en Prochazka.

./.
Copie van het antwoord van Harer Majesteit's
Gezant sluit ik eveneens hierbij in.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
Voor de Minister,
Het Hoofd der Directie.

Aan:
het Hoofd der Centrale Veiligheidsdienst,
te
's-GRAVENHAGE.

Praag, 24 Juni 1948

clandestien vervoer
per A.T.O.

Naar aanleiding van Uwer Excellentie's missive d.d. 13 Mei j.l., Directie Juridische en Administratieve Zaken no. 48531-3788 GS/387, heb ik de eer Haar te berichten dat het mij niet is mogen gelukken, inlichtingen te verkrijgen over de onder 1) en 2) genoemde personen.

Johan B. Kroon is bij de vertegenwoordigers te Praag der N.V. A.T.O.- van Gend & Loos en van de N.I.W.O. onbekend. Een ir. Wolker behoort volgens de officiele lijst niet tot een diplomatieke missie hier ter stede. Ik vraag mij echter af of niet voor "Wolker" moet worden gelezen: Serge Volkov, ambtenaar bij de Sovjet-Ambassade alhier. De GB-platen te Praag hebben rode letters op een wit veld. De nummerserie van automobielen van diplomaten te Praag beginnen met het cijfer 13.

Dr. A. Procházka is ongeveer 50 jaar oud, sinds 1922 advocaat hier ter stede en heeft de reputatie dat hij tijdens het protectoraat betrekkelijk intensief met de Duitse autoriteiten samenwerkte. Hij moet sinds 1946 bij de Communistische Partij aangesloten zijn.

De Gezant,

A. Merens

Zijner Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken,
te 's-Gravenhage.

met 2 kopiën

ne 337^{3d} →

cas 40531-37 pp 5

FOTO
No. 7669

no. 1.

Datum van bericht:	8 Maart 1948.
Rapporteur:	Pr 5.
Van wie is het bericht afkomstig:	Niet te noemen.
Betrouwbaarheid van het bericht:	betrouwbaar
Betrouwbaarheid van de berichtgever:	betrouwbaar.
Welke acties zijn ondernomen:	nog gene.
Met welke instanties wordt samen- gewerkt:	nog met gene.

INLEIDING.

Op de 8e Maart 1948 kwam ik, rapporteur, in contact met een persoon, welke in dienst is als chauffeur bij de .A.T.O. van Gand en Loos, die onder de voorwaarde dat zijn naam niet genoemd zou worden, de navolgende verklaring aflegde:

VERKLARING:

"Ik ben als chauffeur in dienst bij de .A.T.O. van Gand en Loos ter standplaats Rotterdam. In deze dienst ben ik sinds geruime tijd in de transitodienst op Tsjecho-Slowakije en andere landen. In het totaal heb ik thans plus minus 50 reizen gemaakt van internationaal verkeer. In Tsjecho-Slowakije moeten wij in Praag en ook in andere landen plaatsen de goederen afladen welke in Nederland werden opgeladen en omgekeerd brengen wij goederen welke bestemd zijn voor Nederland of voor andere landen. Voor zover mij bekend is het hoofdzakelijk transitoverkeer.

Ongeveer een half Januari 1948 ontving ik in mijn pension een brief met als afzender J. KROON, wonende te Roermond, Kruisheerenstraat no. 8 waarin o.m. de volgende mededeling stond. "Waarde vriend, ik vernam, dat U rijdt op Tsjecho-Slowakije. Wilt U zo spoedig mogelijk eens bij mij aankomen. Ik heb iets belangrijks met U te bespreken". Deze KROON leerde ik kennen in 1937. Ik heb toen n.l. van hem rijles gehad en later in de jaren 1938 en 1939 heb ik hem verschillende malen bijgestaan als hij zonder chauffeur was voor zijn taxiëerij. Tijdens de oorlog had hij tevens een cafe aan genoemd adres, waarin ik hem als gewoon klant wel eens bezocht. Dit cafe is nu verbouwd tot garage. Na die tijd heb ik geen contact meer met hem gehad. Ongeveer vijf dagen na de ontvangst van de brief heb ik hem bezocht aan zijn woning te Roermond. Hier ontmoette ik een persoon die mij door Kroon werd voorgesteld als een zeker Ir. WOLKER, welke vermoedelijk van Belgische afkomst is. Dit meende ik vast te stellen aan de Vlaamse taal. Kroon maakt de navolgende inleiding: "Vroeger had ik een chauffeur bij jullie, die wel eens pakjes voor mij meenam doch omdat deze ziek is en niet meer op die route naar Praag rijdt, kom ik bij jou met het verzoek om een klein pakje voor mij mee te geven en het in Praag te bezorgen. Het is niet moeilijk en ook niet gevaarlijk, terwijl je er een mooie cent mee kunt verdienen. Je zult het geld ook wel hard nodig hebben. Terwijl hij dit zeide had hij nog geen pakje voor mij aanwezig. Hij beloofde mij, dat ik in Praag bij de afgifte van dat pakje 500 kronen in ontvangst kon nemen en dat geld desgewenst in Nederlandse of andere valuta kon opnemen. Deze laatste mededeling werd nog eens bevestigd door de aanwezige Ir. Wolker, die er nog aan toevoegde dat ik met dat pakje moest zijn aan het Advocatenkantoor Dr. Alois PROCHAZKA, Kruis X Jungmannova 12 (tel. 38851). Bij die mijnheer kon ik dat beloofde geld opnemen. Deze persoon zou hem ook bij mijn aankomst opstellen, in een van de navolgende hotels: "Hotel l'Ange" of "Hotel de Paris" of "Hotel Steiner". Hij zou dan zo spoedig mogelijk met een auto er plaatsse zijn en mij afhalen. Bij mijn vertrek naar Nederland zou hij mij dan weer een pakje meegeven, hetwelk dan bestemd zou zijn voor Kroon. Voor deze aflevering zou ik dan van Kroon de som van 500.-- gulden ontvangen. Op dit aanbod stonde ik toe en beloofde hem het betreffende pakje 's anderen daags te komen afhalen. Zoals door mij was afgesproken

- ben ik daags -

ben ik daags erna bij Kroon het pakje gaan afhalen. Bij deze gelegenheid trof ik Kroon wederom ter plaatse aan. Kroon overhandigde mij het pakje hetwelk ongeveer de grootte had van een sigarenkistje en was verpakt in grijs pakpapier omwonden met ijzerdraad, welke was gebonden in netvorm. Het geheel voelde zacht, aan, waardoor ik het idee kreeg, dat de inhoud papierwaren konden zijn. Tevens ontving ik een rolletje beplakt met plakpapier en twee kaartjes vermeldende respectievelijk de naam van Ir. Wolker en de naam en het adres van het advocatenkantoor. Deze kaartjes heb ik in mijn bezit en ik geef ze U desgewenst over. Op het pakje, noch op het rolletje kwam een adres voor. Het gewicht van het pakje was ongeveer 400 à 500 gram. Het rolletje had een lengte van 25 à 30 cm. Het kaartje met de naam van Ir. Wolker en de naam kreeg ik hoofdzakelijk mee om de naam van Ir. Wolker vooral niet te vergeten of te verwisselen met andere bij mijn aankomst te Praag.

Na de ontvangst ben ik met de pakjes vertrokken naar Rotterdam. De dag erna 's morgens heb ik bij het laden van de wagen het door Kroon meegegeven rolletje op een voorzichtige wijze geopend en het daarin aanwezige papier op een zeer voorzichtige wijze er uit gehaald. Dit bleek een document te zijn, waarvan iemand lid werd verklaard van de Belgische Koningspartij. Ik zou kunnen zeggen dat het een soort oorkonde was, waarin Het geheel was gesteld in de Franse taal en gedateerd in het jaar 1946. Deze oorkonde was getekend door drie personen en gelakt met een zegel. Het was naar ik meen bestemd voor een professor, welke een Tsjechische naam draagt. Na het gelezen te hebben, heb ik het document waaropgerold en op dezelfde wijze in het rolletje gedaan, zoals ik het er uithaalde.

Mijn inziens kon niet worden gezien, dat dit er uit was geweest. Nadat de wagen geladen was, heb ik het pakje en het rolletjes medegenomen tot Woudenberg en gedesponoreerd bij een tabakswinkelier de CONCURRENT, waar wij onze sigaretten halen voor ons vertrek naar het buitenland. Ik heb die winkelier gevraagd of hij die pakjes voor mij wilde bewaren totdat ik teruggekeerd was van de reis. Deze voldeed aan mijn verzoek. Ik nam die pakjes niet mee naar de bestemde plaats, omdat ik na het inzien van het document de zaak niet vertrouwde en niet wilde medewerken aan dergelijke praktijken. Mij is ook bekend, dat Kroon van alle markten thuis is en het mes aan twee kanten laat snijden. Na mijn terugkeer heb ik die pakjes wederom opgehaald bij die winkelier en ze door een broer van mij laten terugbezorgen met de schriftelijke mededeling, dat mijn reis niet naar Praag was geweest, waardoor ik niet de gelegenheid had om aan mijn opdracht te voldoen. Na dien ben ik niet meer bij Kroon geweest en heb ook niets meer van hem vernomen. Te Praag heb ik zelf Ir. Wolker zien rijden in een auto, merk BUICK, met kenteken: "Rode letters C.D. op een wit veld (plaat ovaal)". Dit was bij mijn laatste reis naar Praag van 22 Februari 1948 tot 3 Maart 1948. Bij die reis werd ik aangesproken door een mede chauffeur, genaamd Michel Bogers, wonende te Roermond, Koningin-Regentesselaan, die mij de vraag stelde of J. Kroon van de Kruisherenstraat mij ooit een pakje had meegegeven hetwelk bestemd was voor Praag. Hierop heb ik hem geantwoord: "Ja, doch heb dat niet mee de grens overgenomen, daar ik die zaak niet vertrouwde". Bogers deed mij daarop mede, dat Ir. Wolker meerdere malen de Praag geïnformeerd had naar een chauffeur van Roermond. Hierop hadden ze Bogers gewaarschuwd in plaats van mij, dit omdat Bogers woonachtig is te Roermond en ik niet. Bogers zeide verder, dat ik moest uitkijken voor die kroon, daar de inhoud van die pakjes die hij meegaf valse passen inhouden. Op mijn vraag hoe hij aan die wetenschap komt, antwoordde hij, dat er een chauffeur geweest was, die aan een pakje voor kroon had meegenomen en dit had moeten openen in verband met het gevaar van een komende controle waarbij gebleken was, dat daarin valse passen aanwezig waren. Deze passen zijn toen door die chauffeur op andere wijze verstopt kunnen worden, zodat daarontrent niets is uitgekomen. Bogers wist mij niet te vertellen of het Nederlandse - of buitenlandse passen waren die in het geopende pakje waren ingepakt. (Handel in valse passen.)

Medeplichtigen.

Ik veronderstel, dat Bogers ook wel eens pakjes voor Kroon heeft meegenomen en ook de chauffeur NIBSSEN, welke laatste woonachtig is te Heelbroek (gen. Maasdiel). Mij is bekend, dat Bogers gehuwd is met een Russin en voor zijn huwelijk nagenoeg niets bezat. Thans zit hij er welgesteld bij, terwijl hij ook naar F. 55.-- per week verdient. Uit de mededeling van Kroon, dat hij eerst een chauffeur had die pakjes voor hem meenam en toen ziek was, kan worden gezegd, dat Bogers lijdende is aan oogziekte en daardoor een tijdlang dienst heeft moeten doen in de stadsdienst te Roermond. De door mij genoemde reis, was weer de eerste van Bogers naar het buitenland, na zijn ziekte. Door Kroon werden mij nog andere namen van chauffeurs genoemd, die ik echter vergeten ben, doch waarvan er reden bij diverse ondernemingen, zoo. bij de Meema te Roermond, Meas te Venlè enz. (Relaties).

Corruptie?

Voorts is mij uit eigen ervaring bekend, dat met de auto's van de A.T.O. op een geweldige wijze gesmokkeld wordt. Dit wordt door mij gemerkt, als er goederen in de wagens geladen worden die niet verantwoord zijn op de papieren die voor geleide dienst doen. De wagens worden bij het vertrek door de douane verzegeld en daarna niet meer geopend voordat wij gekomen zijn op de plaats van bestemming. Het is mij bekend, dat de Amerikaanse M.P. in Duitsland een der wagens uit het transport walden voor controle en daaruit enkele kisten namen, waarbij na opening bleek, dat zij volgepakt waren met pistolen van het kaliber 4 en 6.35 mm. (Wapensmokkel).

Op de aantekeningen van deze kisten was te zien, dat zij bestemd waren voor het transitoverkeer via Nederland. Naar schatting waren in deze kisten ruim 6000 van die pistolen. De M.P. heeft deze wapens in beslaggenomen, waarna geen woord meer gesproken is over die kwestie. Of reeds meerdere malen wapens op een dergelijke wijze door of naar Nederland gesmokkeld zijn weet ik niet. De mogelijkheid daartoe is zeer gemakkelijk, terwijl wij anders op de route nog niet gecontroleerd zijn, voorwat betreft de verzegelde vracht. Ik vind het een landsbelang om van deze zaken melding te maken. Het zou aanbevelenswaardig zijn om dit transitoverkeer op zeer scherpe wijze te controleren, zodat fraude e.d. onmogelijk gemaakt wordt.

Leedkantoren.

Het grootste gedeelte van het transitogoed wordt geladen aan de Veeakantoren te Rotterdam, den Haag en Amsterdam.

Het overgrote deel van de goederen afkomstig uit Tsjecho-Slowakije worden afgeladen en gehandeld door de Gebr. van DENN, transportkantoor, agentschap van de firma Tsjecho-Slavie. Het signalement van Ir. Wolker is als volgt: "Lang 1.75 m. flink postuur, ovaal gelaat, draagt bruine en lichte kleding, heeft vermoedelijk enkele gouden tanden, himpneus, brede dunne lippen, zware wenkbrauwen, gegolfd haar met kaal voorhoofd. Van Kroon kan met zekerheid worden aangenomen, dat hij invalide is, waardoor hij niet of niet gemakkelijk loopt.

ADVIES.

Geadviseerd wordt op onzichtige wijze controle te houden op de inhoud van de kisten bestemd voor het buitenland. Op dezelfde wijze controle te houden bij het in- en uitladen van de goederen (kisten).

Na te gaan de personen die persoonlijke bezoeken afleggen bij Kroon. Na te gaan of Ir. Wolker inderdaad verbonden is aan het Corps Diplomatiek te Praag. Dit zou gedaan kunnen worden op de vliegvelden in Nederland of België.

FOR TRUE COPY
De Adj. O O.

UITGEBOEKT

s-Gravenhage, 27 Mei 1948.

No. 34623

G E H E I M.

Onderwerp: Zoltan WOLINER.

Uw schr. : Litt A 21 Geh/G.V.D.
222-S 248 d.d. 23-3-48.

Naar aanleiding van Uw nevenvermeld schrijven heb ik de eer U het volgende te berichten.

"Hoogstwaarschijnlijk betreft het hier Zoltan WOLINER, is van Hongaarse oorsprong, nu Tsjechische nationaliteit. Gedurende de laatste oorlog diende hij als kapitein in een Tsjechisch onderdeel van het Russische leger. Heeft connecties in Australië en Engeland. Begin 1947 werd hij benoemd tot handelsattache bij de Tsjechische Militaire Missie in Berlijn, waar hij zeer bevriend raakte met Col MICHIN, de economische dictator van de Russische zone.

WOLINER is thans werkzaam bij de "Huttenwerke" in Tsjechoslowakije als procuratishouder. Is belast met de aankoop van schroot in het buitenland. In Berlijn bezat WOLINER een 8-cylinder Ford met een Tsjechisch CD nummer. Het Tsjechische CD kenteken is n.l. een ovaal bord (wit) met rode rand en rode CD letters. Apart daarvan is een nummerbord, zwarte cijfers, witte achtergrond.

13.421

CD

Het is niet waarschijnlijk, dat WOLINER fout is in rode zin. Waarschijnlijk betreft de pakjeskwestie gewone smokkel. Advies: fouillering aan de grens."

MC.

ord. 95756

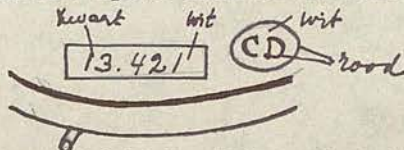
L. J. BOEVEN

Notitie KB

Bestemd voor Hoofd C.

Verzending pakjes per ATO

Hoogstwaarschijnlijk betreft het hier Zoltan WOLLNER. Is van Hongaarse oorsprong, nu Tsjechische nationaliteit. Gedurende de laatste oorlog diende hij als kapitein in een Tsjechisch onderdeel van het Russische leger. Heeft connecties in Australië en Engeland. Begin '47 werd hij benoemd tot handels attache bij de Tsj. Militaire Missie in Berlijn, waar hij zeer bevriend raakte met Col MICHIN, de economische dictator van de Russische zone. WOLLNER is thans werkzaam bij de "Huttenwerke" in Tsj. Slowakije als procuratiehouder. Is belast met de aankoop van schroot in het buitenland. In Berlijn bezat WOLLNER een 8-cyl. Ford met een Tsjechisch CD nummer. Het Tsjechische CD kenteken is n.l. een ovaal bord (wit), met rode rand en rode DD letters. Apart daarvan is een nummerbord, zwarte cijfers, witte achtergrond.

Het is niet waarschijnlijk, dat W. fout is in rode zin. Waarschijnlijk betreft de pakjeskwestie gewone smokkel. Advies: fouillering aan de grens.

KB, 20 Mei 1948

G.M.

4 Mei 1948

Litt A 21 Geheim/GrVD 222
Bijlagen: 1
Onderwerp:
J.B. Kroon.

In aansluiting op het U bij mijn brief Litt A 21 Geheim/GrVD 222-S 248 dd. 23-3-1948 toegezonden rapport, betreffende vermoedelijke spionage, c.q. wapensmokkel, doe ik U hierbij toekomen afschrift van een rapport, opgemaakt door Z, betrekking hebbende op nadere inlichtingen omtrent de in eerstvermeld rapport genoemde J. Kroon.

Dezerzijds is het Hoofd Bureau Directie Administratieve Zaken van het Ministerie van Buitenlandse Zaken te 's-Gravenhage ingelicht geworden omtrent het verstrekken van een paspoort aan Kroon voornoemd.

G.M.

AAN:

Chef Generale Staf,
t.a.v. Hoofd Sectie G 3 B;

Hoofd C.V.D.

Datum van het bericht: 13 April 1948.
 Rapporteur: Br 1.
 Van wie is het bericht afkomstig: eigen informatie en waarnemingen van rapporteur
 Betrouwbaarheid van het bericht: betrouwbaar.
 Betrouwbaarheid van berichtgever: betrouwbaar.
 Welke acties zijn ondernomen: telefonisch is kennis gegeven aan Sectie 2, op
 8 April 1948.
 Met welke instanties wordt samengewerkt: gens.

INLEIDING.

In verband met een mij, rapporteur, in handen gesteld Veiligheidsrapport (bericht no. 1, datum bericht: 8 Maart 1948, ter kennisname en tot het doen van eventuele nadere bevindingen, is mij het navolgende ter kennis gekomen. De in opgemaakt Veiligheidsrapport (bericht) genoemde persoon KROON, wonende te Roermond is genaamd:

K R O O N, Johann, Bernard, geboren te Lindloh (B) op 24 Mei 1910, van beroep taxibedrijfhouder nationaliteit Nederlander, wonende te Roermond, Kruisheerenstraat no. 8. Kroon voornoemd, zou persoonlijk per vliegtuig een bezoek aan de stad PRAAG, (Tsjecho-Slowakije) hebben gebracht, in de maand Maart 1948.

BEVINDINGEN.

Terzake nadere inlichtingen inwinnende, werd mij op 7 April 1948, door de Brigade-Commandant der Koninklijke Marechaussee Vliegveld Schiphol, medegedeeld, dat de persoon van KROON, Johann, Bernard, door zijn personeel, op 26 Maart 1948, te omstreeks 20.00 uur na aankomst van het vliegtuig uit Praag, op genoemd vliegveld was gearresteerd, in verband met de signalering van deze persoon in het Opsporingsregister no. 1 van 1 Maart 1948, blz. 185, tot het ondergaan van een gevangenisstraf van 1 maand, wegens verduistering (hoger beroep) uitspraak Gerechtshof, 's-Hertogenbosch d.d. 1 April 1940. Kroon is overgebracht voor het ondergaan van deze maand gevangenisstraf naar de Strafgevangenis te Haarlem.

Aan Kroon was door de Tsjechische Ambassadeur te den Haag een visum verleend voor één reis naar Tsjecho-Slowakije, welk visum tot drie maanden na datum van afgifte geldig was. De datum van afgifte visum kon mij niet juist worden medegedeeld, doch was 27 Februari 1948 of 8 Maart 1948.

Kroon had verklaard een week, bij een niet door hem genoemde kennis te PRAAG, doorgebracht te hebben.

Bij de visitatie van Kroon werden op hem bevonden, oorbellen en armbanden zonder enige waarde.

Bij informatie dienaangaande is mij, rapporteur, verder gebleken, dat aan KROON J.B. door de Commissaris der Koningin in de Provincie Limburg, op 10 Maart 1948 een paspoort is afgegeven, geldig voor alle werelddelen. No. 387212.

Verder dat Kroon op 18 Maart 1948 bij het reisbureau H. Bertrams, Christoffelstraat 4 te Roermond, passage heeft geboekt voor het vliegtuig der K.L.M. naar Praag op 19 Maart 1948.

ADVIES.

1. Nagegaan zou dienen te worden, om welke reden KROON, die naar een klein taxibedrijf te Roermond heeft, een persoonlijke reis per vliegtuig naar Tsjecho-Slowakije heeft ondernomen.
2. Waar en bij welke personen hij te Praag is geweest en met welk doel.
3. Hoe en onder welk motief door de Tsjechische Ambassadeur te Den Haag, aan KROON een visum voor genoemd land werd verleend, alles gezien de jongste gebeurtenissen in dit land.
4. Is het visum wel rechtmatig verleend (dit gezien het aangehaalde omtrent valse passen enz. in eerder genoemd Veiligheidsrapport).

omschrijving van de door KROON, Johann, Bernard, reeds ondergaane veroordelingen.

1. Rechtbank MAASTRICHT, 14-10-1929, No. 342.
Het voortgezet misdrijf van verduistering in dienstbetrekking. f. 20.-- sub. 20 dagen hechtenis.
2. Rechtbank MAASTRICHT, 30-4-1932, No. P). 586.
Wederspennigheid. f. 30.-- sub. 15 dagen hechtenis.
3. Rechtbank MAASTRICHT, 3-7-1933 No. 227.
Medeplichtige aan het als verkoper, de koper bedriegen ten opzichte van de aard en het geleverde door het aanwenden van listige kunstgrepen.
1 maand gevangenisstraf.
Bevestigd bij Gerechtshof.
4. Rechtbank MAASTRICHT, 30-12-1933, No. 424.
Als bestuurder van een motorrijtuig na een ongeval tengevolge van een aanrijding, waarbij een mens is gekwetst, doorrijden, waardoor het vaststellen van de identiteit van het motorrijtuig en van degene, die tijdens het ongeval het rijtuig bestuurde wordt bemoeilijkt.
1 maand gevangenisstraf.
5. Gerechtshof, 's-BOSCH, 5-3-1934.
Opzettelijk enig goed aan het krachtens de Wet daarop gelegd beslag onttrekken.
8 maanden gevangenisstraf.
6. Rechtbank MAASTRICHT, 21-4-1934, P. No. 613.
Mishandeling. f. 25.-- sub. 15 dagen hechtenis.
7. Rechtbank Maastricht, 30-5-1934 P. No. 833.
Ongedekt vervoer van sigarettenpapier.
f. 40.-- sub. 25 dagen hechtenis.
8. Rechtbank MAASTRICHT, 20-6-1934, P. No. 998.
Verboden terugkeer binnen het Bewakingsgebied.
1 maand gevangenisstraf.
9. Rechtbank MAASTRICHT, 14-10-1935 P. No. 798.
Ongedekt vervoer van suiker.
f. 50.-- sub. 1 maand hechtenis.
10. Rechtbank ROERMOND, 29-1-1936. Ongedekt vervoer van buitenlands sigarettenpapier.
2 maanden gevangenisstraf met verbeurdverklaring.
11. Rechtbank ROERMOND, 10-2-1937. Ongedekt vervoer van ongezegeld sigarettenpapier.
2 maanden gevangenisstraf.
12. Gerechtshof 's-BOSCH 1-4-1940 Verduistering (in hoger beroep).
1 maand gevangenisstraf.

VOOR HENDELING IN MAASTRICHT
FOR TRIAL ONLY

De Adj. O. O.

aan KB
Van C

Kan aan de speciale relatie gevraagd worden of hij opheldering kan geven in de volgende zaak

Een chauffeur van de ATO werd ongeveer half Januari benaderd door iemand zich noemende Ir WOLKER om tegen beloning pakjes mee te nemen naar PRAAG. Dit pakje moest worden afgeleverd bij het advocatenkantoor Dr Alois PROCHASKA, Frha Jungmannova Nam 12 tel 38851. Tusschen 22 Februari en 3 Maart is WOLKER in Praag gezien in een BUICK met als nummerplaat CD..., op 1 bord, wit met rode letters. De volgende bijzonderheden zijn bekend van WOLKER: 1.75 lang, fliak postuur,, heeft enkele gouden tanden,, zware wenkbrauen, gegolfd haar met kaal voorhoofd.

18.5.48

LP

15.5.48

Naar aanleiding van Uw rapport No GVD 222-S 248 zou ik voor willen stellen de volgende actie te nemen.

- 1 Op voorzichtige manier na te gaan wat J.KROON doet. KROON is de bemiddelaar voor smokkelzaken.
- 2 Ir WOLKER komt blijkbaar meer in Nederland. Hij heeft een Buick met vermoedelijk een Belgisch diplomatiek nummer. De grenscontrole kan mogelijk hier op letten
- 3 Wat bracht ~~WOLKER~~ er toe met rapporteur te gaan praten. Wat is de chauffeur er verder over de chauffeur bekend. Na onderzoek kan misschien nogmaals met hem gesproken worden. Wat is er bekend van BOGERS. BOGERS moet ongetwijfeld de naam van de chauffeur kunnen geven die de passen meegenomen heeft.
- 4 Daar BOGERS ongetwijfeld zelf ook smokkelt zal zeer voorzichtig te werk gegaan moeten worden.
- 5 Met de ATO of met de douane moet overleg gepleegd worden over het toezicht op het laden van de auto's die naar het buitenland reizen.
- 6 Dezerzijds zal aan de Belgen gevraagd worden of zij eventueel iets over WOLKER te weten kunnen komen.

MC

UITGEBOEKT

's-Gravenhage, 23 April 1948.

No. C33731

Ond.: Vermoedelijke spionage

c.o. wapensmokkel

Uw schr. : Sectie 2 Litt A 21 Geh/

GVD 222-S 248

d.d. 23-3-'48.

GEHEIM.

C/I.

Naar aanleiding van Uw nevenvermeld schrijven heb ik de eer U te berichten, dat de personen, die genoemd werden in Uw rapport niet voorkomen in mijn administratie.

MC.

Aan Cdi. Kan. Marschmaars.

COMMANDANT
DER
KONINKLIJKE MARECHAUSSEE

's-GRAVENHAGE,
Raamweg 4
Telefoon No. 183885

23 Maart 1948

Vers.

~~XXXX~~ Sectie 2

Bur.:

Max Litt A 21 Geheim/G.V.D.222-3 248

Bijl.: 1

Onderwerp:

Vermoedelijke spionage
c.q. wapensmokkel.

20 APR. 1948

ACD/33 731

Te Uwer informatie doe ik U hierbij
toekomen afschrift van een veiligheidsbericht,
opgemaakt door 56a mijner grensveiligheidsdienst
onder officieren, betreffende vermoedelijke
spionage, c.q. wapensmokkel.

Alvorens dezerzijds enige actie wordt
ondernomen, dient n.i. nader overleg plaats
te vinden van de zijde der C.V.D. met de daartoe
aangewezen - U bekende - officier van mijn
Staf.

De Generaal-majoor,
Commandant der Koninklijke marechaussee,
o/l De Luitenant-kolonel,
Chef van de Staf,
W. Kist.

typ:HL

coll: *had* Voor dr. Wolken

AAN:

zie uitg. nr. 33731 not. lvs.
Chef Generale Staf,
t.a.v. Hoofd Sectie G 3 B;
Hoofd C.V.D.

*Gaarne spoedig antwoord.
Wentje.*

Datum van het bericht: 8 Maart 1948.
 Rapporteur: Br 5.
 Van wie is het bericht afkomstig: Niet te noemen.
 Betrouwbaarheid van het bericht: betrouwbaar.
 Betrouwbaarheid van de berichtgever: betrouwbaar.
 Welke actie's zijn ondernomen: Nog gene.
 Met welke instanties wordt samen-
 gewerkt: Nog met gene.

Inleiding:

Op de 8ste Maart 1948 kwam ik, rapporteur, in het contact met een persoon, welke in dienst is als chauffeur bij de A.T.O. van Gend en Loos, die onder voorwaarde dat zijn naam niet genoemd zou worden, de navolgende verklaring aflegde:

Verklaring:

Ik ben als chauffeur in dienst bij de A.T.O. van Gend en Loos ter standplaats Rotterdam. In deze dienst ben ik sinds geruime tijd in de transitodienst op Tjecho-Slowakije en andere landen. In totaal heb ik thans plus minus dertig reizen gemaakt van internationaal verkeer. In Tjecho-Slowakije moesten wij in Praag en ook in andere plaatsen de goederen afladen welke in Nederland werden opgeladen en omgekeerd brengen wij goederen mee, welke bestemd zijn voor Nederland of voor andere landen.

Voor zover mij bekend is het hoofdzakelijk transitoverkeer. Ongeveer half Januari 1948 ontving ik in mijn pension een brief met als afzender J. KROON, wonende te Røermond, Kruissherenstraat No. 8, waarin o.m. de volgende mededeling stond. "Waarde vriend, Ik vernam, dat U rijdt op Tjecho-Slowakije. Wilt U zo spoedig mogelijk eens bij mij aankomen. Ik heb iets belangrijks met U te bepraten." Deze Kroon leerde ik kennen in 1937. Ik heb toen n.l. van hem rijles gehad en later in de jaren 1938 en 1939 heb ik hem verschillende malen bijgestaan als hij zonder chauffeur was voor zijn taxi-bedrijf. Tijdens de oorlog had hij tevens een cafe aan genoemd adres, waarin ik hem als gewoon klant wel eens bezocht. Dit cafe is nu verbouwd tot garage. Na die tijd heb ik geen contact meer met hem gehad. Ongeveer vijf dagen na de ontvangst van de brief heb ik hem bezocht aan zijn woning te Røermond. Hier ontmoette ik een persoon die mij door Kroon werd voorgesteld als een zekere Ir. Wolker, welke vermoedelijk van Belgische afkomst is. Dit meende ik vast te stellen aan de Vlaamse taal. Kroon maakt de navolgende inleiding: "Vroeger had ik een chauffeur bij jullie, die wel eens pakjes voor mij meenam, doch omdat deze ziek is en niet meer op die route naar Praag rijdt, kom ik bij jou met het verzoek om een klein pakje voor mij mee te geven en het in Praag te bezorgen. Het is niet moeilijk en ook niet gevaarlijk, terwijl je er een mooie cent mee kunt verdienen. Je zult het geld ook wel hard nodig hebben. Terwijl hij dit zeide had hij nog geen pakje voor mij aanwezig. Hij beloofde mij, dat ik in Praag bij de afgifte van dat pakje 500 kronen in ontvangst kon nemen en dat geld desgewenst in Nederlandse of andere valuta kon opnemen. Deze laatste mededeling werd nog eens bevestigd door de aanwezige Ir. Wolker, die er nog aan toevoegde, dat ik met dat pakje moest zijn aan het Advocatenkantoor Dr. Alois PROCHASKA, Frha X Jungmannova Nam 12 (Tel. 38851). Bij die mijnheer kon ik dat beloofde geld opnemen. Deze persoon zou hem ook bij mijn aankomst opbellen, in een van de navolgende hotels; "Hotel l'Ambassadeur, Hotel de Paris of Hotel Steiner. Hij zou dan zo spoedig mogelijk met een auto ter plaatse zijn en mij afhalen. Bij mijn vertrek naar Nederland zou hij mij dan weer een pakje meegeven, hetwelk dan bestemd zou zijn voor Kroon. Voor deze aflevering zou ik dan van Kroon de som van 500.-- gulden ontvangen. Op dit aanbod stamde ik toe en beloofde hun het betreffende pakje 's anderen daags te komen afhalen. Zoals door mij was afgesproken ben ik daags erna bij Kroon het pakje gaan afhalen. Bij deze gelegenheid trof ik Kroon wederom ter plaatse aan. Kroon overhandigde mij het pakje hetwelk ongeveer de grootte had van een sigarenkistje en was verpakt in grijs pakpapier omwonden met ijzerdraad, welke was gebonden in netvorm. Het geheel voelde zacht

aan, waardoor ik het idee kreeg, dat de inhoud papierwaren konden zijn. Tevens intving ik een rolletje beplakt met plakpapier en twee kaartjes vermeldende respectievelijk de naam van Ir. Wolker en de naam en het adres van het advocatenkantoor. Deze kaartjes heb ik in mijn bezit en ik geef ze U desgewenst over. Op het pakje, noch op het rolletje kwam een adres voor. Het gewicht van het pakje was ongeveer 400 & 500 gram. Het rolletje had een lengte van 25 & 30 cm. Het kaartje met de naam Ir. Wolker kreeg ik hoofdzakelijk mee om de naam van Ir. Wolker vooral niet te vergeten of te verwisselen met andere bij mijn aankomst te Praag.

Na de ontvangst ben ik met de pakjes vertrokken naar Rotterdam. De dag er na 's morgens heb ik bij het laden van de wagen het door Kroon meegegeven rolletje op een voorzichtige wijze geopend en het daarin aanwezige papier op een zeer voorzichtige wijze eruit gehaald. Dit bleek een document te zijn, waarvan ik zou kunnen zeggen dat het een soort oorkonde was, waarin iemand lid werd verklaard van de Belgische Koningspartij. Het geheel was gesteld in de Franse taal en gedateerd in het jaar 1946. Deze oorkonde was getekend door drie personen en gelakt met een zegel. Het was naar ik meen bestemd voor een professor, welke een Tsjechische naam draagt. Na het gelezen te hebben, heb ik het document weer opgerold en op dezelfde wijze in het rolletje gedaan, zoals ik het eruit haalde. Mijns inziens kon niet worden gezien, dat dit er uit was geweest. Nadat de wagen geladen was heb ik het pakje en het rolletje medegenomen tot Woudenberg en gedeponereerd bij een tabakswinkelier de Concurrent, waar wij onze sigaretten halen voor ons vertrek naar het buitenland. Ik heb die winkelier gevraagd of hij die pakjes voor mij wilde bewaren totdat ik teruggekeerd was van de reis. Deze voldeed aan mijn verzoek. Ik nam die pakjes niet meer naar de bestemde plaats, omdat ik na het inzien van het document de zaak niet vertrouwdde en niet wilde medewerken aan dergelijke praktijken. Mij is ook bekend, dat Kroon van alle markten thuis is en het mes aan twee kanten laat snijden. Na mijn terugkeer heb ik die pakjes wederom opgehaald bij die winkelier en ze door een broer van mij laten terugbezorgen met de schriftelijke mededeling, dat mijn reis niet naar Praag was geweest, waardoor ik niet de gelegenheid had om aan mijn opdracht te voldoen. Nadien ben ik niet meer bij Kroon geweest en heb ook niets meer van hem vernomen. Te Praag heb ik zelf Ir. Wolker zien rijden in een auto, merk Buick, met kenteken: "Rode letters C.D. op een wit veld. (Plaat ovaal). Dit was bij mijn laatste reis naar Praag van 22 februari 1948 tot 3 maart 1948. Bij die reis werd ik aangesproken door een mede chauffeur, genaamd Michel Bogers, wonende te Roermond, Koningin-Regentesse laan, die mij de vraag stelde of J. Kroon van de Kruissharenstraat mij ooit een pakje had meegegeven hetwelk bestemd was voor Praag. Hierop heb ik hem geantwoord: "Ja, doch ik heb dat niet mee de grens overgenomen, daar ik die zaak niet vertrouwdde." Bogers deelde mij daarop mede, dat Ir. Wolker meerdere malen te Praag geïnformeerd had naar een chauffeur van Roermond. Hierop hadden ze Bogers gewaarschuwd in plaats van mij, dit omdat Bogers woonachtig is te Roermond en ik niet. Bogers zeide verder, dat ik moest uitkijken voor die Kroon, daar de inhoud van die pakjes die hij meegeeft valse passen inhouden. Op mijn vraag hoe hij aan die wetenschap komt, antwoordde hij, dat er een chauffeur geweest was, die ook een pakje voor Kroon had meegenomen en dit had moeten openen in verband met het gevaar van een komende controle, waarbij gebleken was, dat daarin valse passen aanwezig waren. Deze passen zijn toen door die chauffeur op andere wijze verstopt kunnen worden, zodat daaromtrent niets is uitgekomen. Bogers wist mij niet te vertellen of het Nederlandse- of buitenlandse passen waren die in het geopende pakje waren ingepakt. Ik veronderstel, dat Bogers ook wel eens pakjes voor Kroon heeft meegenomen, en ook de chauffeur NIESSEN, welke laatste woonachtig is te Maalbroek (gem. Maasniel). Mij is bekend, dat Bogers gehuwd is met een Russin en voor zijn huwelijk nagenoeg niets bezat. Thans zit hij er welgesteld bij, terwijl hij ook maar f. 35.-- per week verdient. Uit de mededeling van Kroon, dat hij eerst een chauffeur had die pakjes voor hem meenam en toen ziek was, kan worden gezegd, dat Bogers lijdende is aan cogziekte en daardoor een tijdlang dienst heeft moeten doen in de stadsdienst te Roermond.

Handel in
valse pas-
sen.

eds-
lich-
tigen.

Relaties.

De door mij genoemde reis, was weer de eerste van Rogers naar het buitenland na zijn ziekte. Door Kroon werden mij nog andere namen van chauffeurs genoemd, die ik echter vergeten ben, doch waarvan er reden bij diverse ondernemingen z.o. bij de Nedam te Roermond, Maas te Venlo enz.

Corruptie?

Voorts is mij uit eigen ervaring bekend, dat met de auto's van de A.T.O. op een geweldige wijze gesmokkeld wordt. Dit wordt door mij gemerkt, als er goederen in de wagens geladen worden die niet verantwoord zijn op de papieren die voor geleide dienst doen. De wagens worden bij het vertrek door de douane verzegeld en daarna niet meer geopend voordat wij gekomen zijn op de plaats van bestemming. Het is mij bekend, dat de Amerikaanse M.P. in Duitsland een der wagens uit het transport haalden voor controle en daaruit enkele kisten nam, waarbij na opening bleek, dat zij vol gepakt waren met pistolen van het kaliber 4 en 6,35 mm.

Wapensmokkel.

Op de aantekeningen van deze kisten was te zien, dat zij bestemd waren voor het transitoverkeer via Nederland. Naar schatting waren in deze kisten ruim 6000 van die pistolen. De M.P. heeft deze wapens in beslaggenomen, waarna geen woord meer gesproken is over die kwestie. Of reeds meerdere malen wapens op een dergelijke wijze door of naar Nederland gesmokkeld zijn weet ik niet. De mogelijkheid daartoe is zeer gemakkelijk, terwijl wij anders op de route nog niet gecontroleerd zijn, voorwat betreft de verzegelde vracht. Ik vind het een landsbelang om van deze zaken melding te maken. Het zou aanbevelenswaardig zijn om dit transitoverkeer op zeer scherpe wijze te controleren, zodat fraude e.d. onmogelijk gemaakt wordt.

Laadkantoren.

Het grootste gedeelte van het transitogoed wordt geladen aan de Veemkantoren te Rotterdam, Den Haag en Amsterdam.

Het overgrote deel van de goederen afkomstig uit Tsjecho-Slowakije worden afgeladen en gehandeld door de Gebr. van Uden, transportkantoor, agentschap van de firma Tsjechos-Slavié. Het signalement van Ir. Wolker is als volgt: Lang 1.75 m, flink postuur, ovaal gelaat, draagt bruine en lichte kleding, heeft vermoedelijk enkele gouden tanden, hirnus, brede dunne lippen, zware wenkbrauwen, gegolfd haar met kaal voorhoofd. Van Kroon kan met zekerheid worden aangenomen, dat hij invalide is, waardoor hij niet of niet gemakkelijk loopt.

Advies.

Geadviseerd wordt op omzichtige wijze controle te houden op de inhoud van de kisten bestemd voor het buitenland.

Op dezelfde wijze controle te houden bij het in- en uitladen van de goederen (kisten).

Na te gaan de personen die persoonlijke bezoeken afleggen bij Kroon. Na te gaan of Ir. Wolker inderdaad verbonden is aan het Corps Diplomatiek te Praag. Dit zou gedaan kunnen worden op de vliegvelden in Nederland of België.

